

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMÉGYE POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 5 korona. — Telefonszám: 14.

Felolvas szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyílttér sora
50 fillér. — Megjelenhetetlenként egyszer, 6 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyílttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A kereskedelem magyarsága.

Sz.-udvarhely, május 14

A kereskedelem első nyomaival ebben az országban akkor találkozunk, amikor a magyarok fölveszik a keresztiséget. A kereszténység fölvétele megindult a bevándorlás hazánkba, az Árpád-házi királyok telepítő politikája szerzi meg az ország számára az első iparosokat és kereskedőket. Az idegenek voltak az országban a kereskedelem első uttorói, viszont azonban ők plántálták abba legelőször az idegen szellemet. A magyarság idegenkedik a kereskedelemről, megvetett foglalkozásnak tekinti a kereskedést, városokat nem alapít, hanem csak tanyai életet él. Mátyás király korában rendkívüli várágzást ér az ipar és kereskedelem. Ő alatta szaporodnak el a czéhek, amelyek jórészt megint csak idegen iparosok egyesüléséből állanak és az iparral kapcsolatosan az idegen szellemnek is erősége.

A mohácsi vész után, a török uralom alatt, magyar gazdasági életéről nem lehetett szó. És amikor a békésebb idők bekövetkeztek, amikor a Habsburgok támogatásával kiszorítottuk a törököt, a magyar kereskedelem kifejedésének — a Habsburgok állottak útjában. Magyarországon gyarmatot láttak — máig sem látnak egyebet benne, — a magyar iparcikkeit magas vámmal sújtják, ellenben az Ausztriából Magyarországra szállított gyártmányokat alig terhelik meg vámmal. A vámkezelést Mária Terézia idejében kereskedelmi tanács ellonörzi, amely teli van németesítő törekvésekkel. A Fiume felé irányuló kereskedelem útjába vámközpontokat akasztanak és II. József alatt Laibachban társaság alakul, amely eltereli Fiumétől, Trieszt felé tereli azt a forgalmat, amely alapjává lehetett volna

a magyar tengeri kereskedelemnek. A belső kereskedelmet ráczok, tótok, örmények, német anyanyelvű zsidók látták el, vándortót kereskedő mintegy 3000 élt akkor az ország területén.

A XVIII. században az ország germanizálása végett német iparosokat telepítettek le, akiket kedvezményekkel tömte meg, csak hogy gúzsba kössék a nemzeti szellemet. A kereskedelem elnémetesítését betetőzte I. Ferencz, aki törvényt alkotott, amely megengedte, hogy kereskedelmi ügyletekben az örökös tartományok váltótörvényszékének illetékességét kössék ki a szerződő felek. Ily siralmas állapotban volt Magyarország a XIX. század elején. A magyarok a kereskedelmet nem is szokhatták meg, nem nézték „rangos” foglalkozásnak, mindenképen távol állottak tőle. Széchenyi és Kossuth fellépése változtatott az állapotokon. Széchenyi a közgazdasági foglalkozások megbecsülésére törekedett, Kossuth demokratikus reformokat teremtett meg, a magyar ipar védelmére egyesületet alapított, a nemzet kereskedelemnek a bázisa már-már meglett volna, de — közbejött a szabadságharc, a nemzet leveretése, a Bachok és Schmerlingek korszaka és 1867 csak a politikai függetlenséget hozta vissza úgy-ahogy, de a gazdasági függetlenségre hiába áhítottunk és áhitozunk mindmáig.

Az Ausztriától való függés újabb akadály a kereskedelem magyarosodásának; az osztrák iparcikkei szerteviszik a német szót az országban és lehetlenné teszik a magyar szó kellő érvényesülését az ország belső kereskedelmében. Könnyen rá jövünk a történeti fejlődés nyomán, hogy mik voltak az akadályai a nemzeti kereskedelem fejlődésének, mely reá mutat a

jelenvaló állapotokra is: a börszere, amely halad a magyarosodásban, de még nem teljesen magyar, az izraelita vallású kereskedőkre, akik erősen magyarosodnak, de egészen magyarrá majd csak az a generáció lesz, amely a régi helyébe lép. A fajmagyarok ma is még távol állanak a kereskedelemről, hogy a kereskedők a nemzetiségi vidékeken üzleti érdekből kénytelenek a nemzetiségi nyelvekhez alkalmazkodni, hogy tehát mind a múltban, mind a jelenben sok, sok az akadály a nemzeti szellem érvényesülésének a közgazdaság területein.

A törvényhozás feladatát e bajokkal szemben abban látjuk, hogy mindenek előtt szüntesse meg a vámközösséget Ausztria velünk. Ha ezt megteszi akkor kétségtelenül megnyitotta a magyar közgazdaság legnagyobb erőforrását. A törvényhozás további feladatai közé tartozik, hogy a nemzetiségi vidékeken magyar népiskolákat és magyar kereskedelmi iskolákat állítsunk fel. Azonkívül ellensúlyoznia kell a kormányzó hatalomnak a nemzetiségi vidékeken fennálló pénzügyi intézetek működését. Az ilyen vidékekre tökéletesen erős, agilis magyar pénzügyi intézetek kellenek. A magyar bíróságoknak sehol az országban nem volna szabad német vagy más nyelven szerkesztett könyveket, kereskedelmi irásokat, beadványokat a tárgyalás alapjául elfodadni. A kereskedelmi levelek, számlák, utalványok, váltók alá magyar aláírások kerüljenek, a czégtáblák megmagyarosodnának egy csapásra: szóval minden kereskedőt bele kellene kényszeríteni a nemzeti szellembe.

Társadalmi uton is meg lehet tenni egyet-mást. A kaszinók, a társaságok tagjai tegyének fogadalmat arra, hogy külföldi cikket csak az esetben vásárolnak, ha valamely cikket Magyar-

Az almafa.

— André Theuriot —

Fordította: **Ferencz Tivadar.**

A szalonban, a fiatal halottnak fehér fátyollal körülvevő arcképei között, egy este három friss almát láttam zöld levelekkel díszítve, amelyek az oly korán elköltözött fiatal leánynak legsikerültebb festménye alatt voltak elhelyezve. Ez a fagytól foltos három alma furcsán látszott a képek és apró dísz tárgyak között, amelyek megtöltötték ezt a kárpitokkal díszített szalont és ahol az emberek oly halkán beszéltek, mint a templomban. Ez az egész látvány oly különös hatással volt reám, hogy a gyászba borult anya, látva meglepetésemet, kérdésemre nem várva, a szalon háttérében levő egyik képre mutatott, mondván:

— Ez a három alma arról az almafáról való, amelyet Ön itt lát lefestve és ez volt boldogult leányomnak utolsó műve.

189... tavasznak kezdetén, Mariska leányom elhatározta magát, hogy a műcsarnok jövő évi kiállítására fest egy — a szabad ég alatt ülő — parasztnyenyecskét és napokat töltött, míg a város környékén akadt egy oly helyre, ahol modeljét elhelyezhette. Egy reggel, Sévres községtől nem messze, egy léczkerítéssel bekerített kert előtt találta magát. A rácsoskapun túl, egy hosszú, gyepes fásor volt, amely a fűzbe vezetett és amelynek még apró, zöld levelein keresztül, behatoltak a nap arany sugarai a bozótos talajra. A fásor közepében állott egy virágzó almafa, amelynek viruló ágai fűrdtek a napfényben. A zöld színű hamvas bokrok, a viruló ágait

merészen kinyújtó terebélyes almafa, a buja növényzet, mindez, egy oly méla, üdítő és lélekemelő őszhangot ébresztett, mint maga a tavasz és mindez akkora hatással volt Mariskára, hogy örömtől sugárzó arczzal felkiáltott: „Megtaláltam, a mit kerestem!”

Keresztül menve a kapun, egy kisebb méhekertbe jutott és innen a lakóház felé indult, amely elkülönítve állott a gyümölcsösöktől, felkereste ennek a kis paradicsomnak tulajdonosát. Ez azokhoz a félig polgár, félig falusi emberek osztályához tartozott, akik virágokkal és gyümölcsökkel látják el a párizsi piacot. Ez egy józan gondolkodású családos ember volt, aki kora reggeltől késő estig dolgozott, hogy menőnél több virágot és mézt vihessen a vásárra. A szép, kékszemű, fiatal leány nyílt és félig ábrándos kérése, kellemesen hatott a tulajdonosra. Szerette a fákat és különösen hogy almafája megnyerte a festőnő tetszését. — hűségát csiklandozta. Megengedte Mariskának, hogy itt letelepedhessen és már másnap hozzáfogott a munkához.

Korán reggel jött a vonattal — modeljének kíséretében, aki egy kis kézi táskában magával hozta a közös reggelit. Gyorsan felment a lejtőn, amely egy régi ipartelephez vezetett és nagy lelkesedéssel megkezdte festményét. Nagyon jártas volt a festészetben, mert már több évet szentelt a művészet ezen ágának és már számos, figyelmet keltő képet állított ki a műcsarnokban. Daczára annak, hogy egy igen gazdag és hazája arisztokrácia körében előkelő szerepet játszó családból származott, nem mint műkedvelő, hanem mint egy, a festészetért rajongó művész dolgozott, aki nem közönyös a hírnévre és dicsőségre. Dél-Oroszországból való volt és festészetében azokra a pontos, kis részleteknek lelkiismeretes visszatükröztetésére törekedett, valamint azokat a fájdalmas lelkiállapotokat és népének költészetét akarta feltüntetni, amelyek oly találóan jellemzik

Dél-Oroszország csendes, ábrándozó lakóit, az úgynevezett kis oroszokat. Csakis munkájának élt és ennek szentelte minden gondolatát, minden érzését; mindent elkövetett, hogy az őt környező kis világból és a most új életre ébredő természetből valami a festményén is legyen felismerhető: a fák nedvének felszivása, amely bimbót fakaszt és új fényt ad a fiatal lombzatnak, a sárga, apró virágok hajtása, amelyek mint apró napok feltűnnek a fűben, az új életre ébredt virágok kábitó illata, amely rétből és bokrokból szétárad. Szenvedélyvel és odaadó szeretettel kezdett festeni, mintha attól félt volna, hogy nem lesz elég ideje. Minden reggel ott termelt a kert közepében felállított állványára előtt, nem törődve a nap hevével, a rozsdával, vagy pedig az elkésett tavaszi hűvös levegővel. Néha annyira elmerült munkájába, hogy még a reggelijéről is megfeledkezett, a mit magával vitt.

A kertnek lakói csodálták vasszorgalmát. Fedetlen fővel, lábával taposva a harmatos fűvet, füve, vagy állva egy dolgozó zubbonyban, amely elfedte egyszerű, szürke ruháját, — így dolgozott festményén és akik látták, azt hitték, hogy a művész egy szegény leány, akinek éppen úgy kell dolgozni a mindennapi kenyérért, mint akármilyen más szegény embernek. Valamennyien szerették ezt a vállalkozó szellemű, bátor leányt, aki annyira ragaszkodott hivatásához. A háziasszony egy csészé meleg tejet hozott neki és kényszerítette azt meginni, hogy új erőhöz jusson; mikor a munka után kipihent, a gyermekek körülvevették őt és mellette játszottak, sőt maga a műkertész is, mikor észrevette, hogy bizonyos bokrok félig meddig eltakarják a távlatot, maga vágta ki azokat. Megható látvány volt, amiért ez az egyszerű, közönséges ember, aki mindig csak a haszon után indult, feláldozta legszebb bokrait, és csak azért, hogy teljesítse a művésznek egyik óhaját.

országban nem gyártanak. A nyilvános árlejtéseken feltétlen kedvezésben kell részesíteni a hazai gyártmányt. A kereskedők maguk is végtelen sokat tehetnek a magyarosodás területén. Ha megállapodnak egymás között, hogy hivatalaikban az írásbeli munkát kizáróan magyarul végezzék, hogy alkalmazottaikkal csak magyarul beszéljenek. A külföldi gyárosokat, a külföldi szállítókat pedig a magyar kereskedők rákényszeríthetnék a magyar nyelvű érintkezésre. Nagy szükség volna magyar kereskedelmi szótár szerkesztésére. A kereskedelem magyarosításának akciójába bele kell vonni a magántisztviselőket és egyéb kereskedelmi alkalmazottakat is.

Hisz akárhány magyar pénzintézet van, vagy Budapesti bankok is, amelyek a Franciaországgal való érintkezésben pl. német cizéket használnak a magyar helyett. Azt hiszik bámulatosan korlátolt felfogással, hogy Párizsban vagy Berlinben jobban megértik, ha Ungarische Bank aláírást látnak, mintha ezt látnák: Magyar Bank. Az ilyen felfogást, amely szégyenére válik a magyar állapotoknak, ki kell verni alaposan. És a nemzeti szellem arculcsapása az is, hogy nem egy budapesti vállalat van, amelynek a vezetője sehogysem tud magyarul avagy csak fogyatékosan. Van sok ilyen ur, akiknek évenként 20—30 ezer forint jövedelmük van, de tisztességesen magyarul nem akarnak megtanulni.

Mindezt a fonákságot föl kell említenünk, amikor a kereskedelem magyarosításáról van szó és így értelemben kell cselekedni.

Belföld.

— Pártválság és pártalakulás. —

Budapest, május 13.

Akár igaz az Apponyi Albert gróf visszavonulása, akármeg, egy tény igaz és megdönthetetlen: a nemzeti párt példátlanul álló politikai válságba került. Melyek azok az okok, amelyek a válságot előidézték? Minő tanulságok azok, amelyek abból a magyar politikai életre vonhatók? Olyan kérdések, amelyek a figyelmet teljes mértékben megérdemlik, sőt e pillanatban mindennél inkább magukra is vonják.

Nézetünk szerint a nemzeti párt válsága már a Bánffy-kormány alatt megkezdődött. Megkezdődött azon a napon, a melyen Fejérváry Géza báró, az oly éllel támadott Fejérváry Géza báró, betérjlesztette a Ludovika-Akadémia teljes kiépítéséről szóló törvény-

javaslatot, a melyből másnap a nemzeti párt legelső katonai szakértője kijelentette, hogy avval a nemzeti párt katonai programja megvan valósítva.

E naptól kezdve a nemzeti párt tengődő életet élt politikailag. Ugyazolván napról-napra élt a felmerülő eseményekből. Az igaz, hogy ezek mindig segítségükre is voltak. Politikai programja azonban, olyan politikai programja, mely pártbéli különállását megindokolja, a nemzeti pártnak már nem maradt.

Érzetük már akkor a párt vezetői, ha különállásukat mégis megtartották, úgy ezt csak azért tették, mert a közkormányzás, a Bánffy Dezső kemény gyepülkezelése nem volt inyükre. De alig hogy Bánffy Dezső báró kezéből a kormányzat kikerült, a volt nemzeti párt haladéktalanul levonta a helyzet következményeit, minden paktum, mely előzetes tárgyalás nélkül egyszerűen bevonult a többség klubjába, melynek programja és a saját programjuk közt már évek óta nem volt elvi különbség.

És mi történt azóta? A nemzeti párt újból kivonult. Mi oka lehetett rá? Nemzeti, katonai téren Tisza István gróf, a jelenlegi miniszterelnök egy óriási lépéssel tovább ment annál, a mit a nemzeti párt néhány évvel ezelőtt programja megvalósításának kijelentett. Ez tehát nem lehetett ok erre a lépésre. A kormányzat kezelése, azt nap-nap után látjuk, ugyanabban a szellemben megy tovább, mint azelőtt. A helyzet széjjel nyilván az, hogy a Tisza kormány megszületése kellemetlen, nem várt meglepetés volt a nemzeti párt, a melynek vezetőit Tisza gróftól régi, személyes antagonizmus különítette el. Duzzogva hagyták oda ilyenképen a szabadelvű klubot.

Csakhamar meg is alakult az új párt. Illetve megkísérelte a megalakulást. Ekkor azonban felbukkantak a politikai nehézségek. Lehetetlennek bizonyult ellenzéki programot csinálni a 37-es alapon, mely program pártbéli különállást elfogadhatóvá tesz, avagy csak némileg is megokolni képes volna. Egy ilyen program Bánffy Dezsőhöz vezet, a kivel együtt Apponyi Albert gróf érthető okokból nem óhajt menni. Így keletkezett a hívekben az a nézet, hogy ilyen politikai alakulás közepette nem tehetnek észszerűbben, mint ha a többséghez térnek vissza. Bánffy vagy Tisza! Így élesedett ki a kérdés. Ilyen a helyzet e pillanatban. A nemzeti párt programalkotása fennakadt. A lehetetlen probléma megoldására maga a vezér, Apponyi gróf vállalkozott. Jászberényből fog hozzánk szólani június havában. Addig lesz ideje gondolkodni a megfejtésen.

Politikai jegyzetek.

Budapest, május 13.

A költő porlandó teste visszatért a földbe, a melyből vétetett. Egy országot takart el hamvas fátólával a halálhír gyásza, egy ország

Ez kellemetlen és kínos meglepetés volt ezekre a derék emberekre nézve. Amit tettek a fiatal művésznőért, azt jó szívvél tették, és mert gyönyörködtek, hogy mekkora lelkesedéssel dolgozott a képen; de ennek a ruhaszövetnek elküldése, amelynek métere legalább husz frankba került, nagyon bántotta. Ők az ajándéknak árát nem tartották arányosnak a tett szolgálattal és ez bántotta önértéküket. A család tanácskozni kezdett és elhatározta, hogy visszaküldi a drága ruhaszövetet. A műkertész családja, a műcsarnok tárgymutatójából megtudta a fiatal művésznő lakását és egyszer, amikor Párisba mentek a vásárcsarnokba, kellett átmenniük a villiersi-utcán, ahol a művésznő lakott.

Eleintén nem is mertek belépni, azt gondolva, hogy csalatkoztak, mert zavarban voltak és nem tudták elképzelni, hogy ez az igénytelen, egyszerű fiatal leány, aki csak azért fest, hogy megszerezhesse mindennapi kenyerét, — egy ilyen kényelmes szállodában lakjék. De azért mégis csengettek. Egy livrés inas beocsátotta, és miután megmondották nevüket, bevezette őket egy szalonba, amelynek fényes butorzatától elkápráztak. Ott látták a fiatal művésznőt egy nyugvágyon, fehér, bársonyszerű szövetből álló pongyola ruhában, amelyre dus, szőke haja omlott. Lesoványodott; nagyon halvány volt, és ebben a beteges halványságban, két szép, tágra nyitott, kék szeme tübben égett. Mikor maga előtt látta régi, két jó ismerősét, a műkertészt és nejét, vidáman felkiáltott és nagy fáradtsággal felemelkedve, oda nyújtotta kiaszott kezét:

— Nagyon örülök, hogy felkerestek, mondotta a művésznő, miközben minden egyes szó kiejtésénél köhögött, és ne vádoljanak, hogy barátságos fogadtatásukat meg nem köszöntem. Az orvos szigorúan meghagyta, hogy itthon maradjak... Ugy látszik, megerőltettem magam, midőn minden áron akartam elkészülni képpemmel és meghültem a fűben... Ime, egy bizonyos időre, fogságra vagyok kárthatva.

részvéte karolta a koporsót, a melyben ő pihen s tovább álmódja az itt félbeszakított édes álmokat.

Ünnepelték életében, ünnepelték halálában, ott az ujjongó himnuszok, itt a zokogó gyászszolozsmák szaván.

Virágos sirjára sirjon harmatot az ég, lágyan ringassa testét a magyar föld, hiszen az ő költője nyugszik e földnek anyai ölében.

Mi pedig leljük meg az enyhítés balzsamát, a lélek vigaszát az ő örökségeként reánk maradt művekben.

Az arany-emberből az ember meghalt, — az arany itt maradt nálunk!

*

A politikai pártok vezető emberei bizalmas értekezletet tartottak, melyen megszövegezték azon indítványt, melyben a parlament köszönetét fejezi ki a királynak II. Rákóczi Ferencz hamvai hazaszállítását célzó legfelső kézirat kibocsátásáért.

Az értekezleten Tisza István gróf miniszterelnök, Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, továbbá Podmaniczky Frigyes báró, Thaly Kálmán, Szentiványi Árpád, Rakovszky István és Szederkényi Nándor pártelnökök vettek részt.

Az indítványt a következő szöveggel állapították meg:

„Határozza el a Ház, hogy Öfelségének azon fenkölt tényeért, mely szerint a f. évi április hó 18-án kelt legmagasabb kéziratával II. Rákóczi Ferencz hamvainak hazahozatala tárgyában a kormányt javaslatlételre utasította, a magyar nemzet nevében hálás köszönetét fejezi ki és annak Öfelsége előtt illő módon való tolmácsolásával a ház elnökét bizza meg, ez iránti határozatát pedig a főrendiházzal is közli.“

Ezt az indítványt az összes pártelnökök aláírták, s az indokolást Podmaniczky Frigyes báró a mai ülésen tette meg a Ház egyhangú helyeslése mellett.

*

Szombaton ismét megkezdte tevékenységét a képviselőház, a melynek utolsó ülészeit a vasuti sztrájk izgalmai miatt váratlanul rekesztették be. A szombati ülésnek egyetlen tárgya volt csupán: az új ülészek megnyitására szóló királyi kéziratnak kihirdetése.

A hétfői ülésen a Ház az alelnököket, jegyzőket és háznagyot választotta meg. A választás során Jakabffy Imrét és Feilitzsch Arthur bárót választotta meg a Ház alelnökökké. Jegyzökké megválasztottak: Dedovits György, Hertelendy László, Szóts Pál, Eszterházy Kálmán, Daróczy Aladár, Rákosi Viktor, Sturmman

sát. Lassankint őszinte bizalom fejlődött a festő és a műkertész családja között és nem egyszer meghívták a rántott levesből és a frissen sózott disznóhúsból álló egyszerű ebédre.

Gyermekies ragaszkodásával és természetes ösztönét követő modorával nyerte meg ezeknek a derék embereknek szeretetét. Ennek a kedves kékszemű, fiatal, szép szőke leánynak megjelenése örömet és jóakaratot hozott a két falusi embernek nyugalmas, csendes és egyhangú életében és különösen tetszett nekik, hogy ez az oly szeliden mosolygó leány annyira szerette — az almafát! Gyengéd és tiszteletteljes szeretettel vették körül. Azt hitték már, hogy a művésznő éppen úgy tartozik a kerthez, mint a méhek a méhkaszhoz, vagy pedig az árvácskák a virágágyhoz, és hogy mind ez az ő tulajdonuk.

*

A munka haladt. A fiatal parasztnyecske, — a model — aki a fa alján ült, mindig pontosan eljött; a képen még csak a két kart és a két kezét kellett befejezni. A kép körül csoportosuló családtagok egyhangú véleménye szerint az almafa meglepő hasonlatossággal volt lefestve — és ha az ember feléje nyujtaná a kezét, a képről szinte leszedhetők a festett virágok. — Egy este, Mariska magával vitte a képét, hogy ismerőseinek megmutathassa és amikor eltávozott, megígérte, hogy nemsokára visszajön, hogy befejezze a képek még hiányzó, apró részleteit. Várták, de nem jött. Az idő mult: egyik nap telt el a másik után, az almafa virágjai széjjel szál-lingóztak, mintegy fehér pillangóraj, de Mariska nem jött többé festeni. Helyette két hét múlva, egy gondosan összekötött csomag jött egy levél kíséretében. A csomagban egy vég, flandriai nehéz selyemszövet volt, a levélben pedig a művésznő azt írta, hogy meghült és a szobát kell őriznie, kérve a műkertész nejét, hogy miután olyan barátságosan fogadták és mindig szeretettel vették körül, fogadjon el hála fejében — ezt a ruhaszövetet.

A műkertész és neje megdöbbenve nézték a fiatal leányt. Rosszul esett nekik, hogy annyira megváltozott és most a férfi a csomagot a kezében tartotta, de nem merete azt visszaadni.

— Nem akartunk alkalmatlankodni, mondotta végre az asszony és nem tudtuk, hogy a kisasszony gyengélkedik... De miután már itt vagyunk, engedje meg, hogy őszinten szólhassak: nagyon elszomorított, mikor nekünk megküldötte ezt a selyemszövetet... Amit tettünk, azt tiszta szívből tettük, és nincs szükségünk semminemű ajándéka, hogy boldogok lehessünk és hogy helyet adhattunk Önnek szerény hajlékunkban. És így férjem elhatározta, hogy visszaadjuk önnek ezt a selyemszövetet.

— Nem, te mondtad, hogy vissza kell adni a selyemszövetet, mondá közbeszólólag a férfi.

— Ti ketten nagy gyermekek vagytok, mondá Mariska nevetve régi, tisztacsengésű hangjával; ti sokkal nagyobb bánatot okoztok nekem, ha azt visszautasítjátok. Akarom, mondá folytatólag és most az asszonyhoz fordult, hogy Ön azt emlékképpen viselje... ha nem leszek már — e világon.

És midőn a férfi és az asszony tiltakozott ezen kijelentés ellen, azt mondva, hogy tekintettel fiatal korára, nemsokára megint talpra fog állani:

— Nem, mondá gyorsan Mariska, én azt gondolom, hogy napjaim meg vannak számlálva. Nem élek sokáig. Ti tudjátok, hogy a csodagyermek...

Nevetni akart, de könnybe lábadt két szép kék szeme és maguk, a vendégek, amikor hallották, amint ezeket a szavakat sziszegve elmondotta, folytonos köhögési rohamoktól kísérvé, — ők is sirtak.

Mariska megrázta a fejét és más tárgyról kezdett beszélni.

— És az almafa, kérdezte, még mindig oly szép?

— Oh! mi szép, felelt a házaspár, virágja le- hullott, de a gyümölcs már mutatkozik, bő termésre

György, Kovács Pál, Nyerge László. Háznagy ismét Osávossy Béla lett.

A keddi ülésen terjesztette be általános érdeklődés közben Lukács pénzügyminiszter az 1904. évi költségvetést s ennek kapcsán mondta el a miniszter expozéját is.

Első sorban mindenki azt leste a pénzügyminiszter ajkáról, hogy csakugyan lesz-e deficit? De Lukács László nem adja meg magát egykönnyen s még a mostani nehéz viszonyok között is majdnem hatszázezer korona fölösleget tudott kihozni. Pedig a számítása teljesen reális, minek bizonyítására fölhozta az 1902. évi zárszámadást, melynek pénztári eredménye 29 millióval volt kedvezőbb az előirányzatnál.

Nem titkolta el, hogy a múlt évi zárszámadás nem lesz ily kedvező. És itt következik az obstrukció rovása. Mert az ex-lex alatt ötvenegy millióval kevesebb adó folyt be, mint a mennyire számíthattak. Ezt köszönheti az ország az obstrukciónak, melynek e hátrány teljesen a számlájára irandó. Hogy az államháztartás mégse rendült meg, ezt csak a miniszteri gondosságnak s a pénztári készleteknek köszönhetjük. A nagy honmentőktől akár nyakig uszhatnak a zavarokban.

Az expozé különben általános jó hatást tett, mert a nehéz viszonyok közt mindenki rosszabbra volt elkészülve, mint a mit kapott, s az első benyomások után ítélve, az ellenzék sem fog az előirányzat letárgyalása elé nagyobb nehézségeket gördíteni, úgy hogy a kormánynak nem lesz szüksége a fölhatalmazás meghosszabbítására.

Kivánatos is, hogy az államháztartás terén a rendes kerékvágásba visszatérjünk, mert e nélkül a beruházási kölcsön, s a készfizetések fölvétele is hátrányt szenvedhetnek.

A szerdai ülésen áttért a képviselőház a községi és körjegyzők illetményének, szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására, melynek során a felszólalók a jegyzői állás új szervezését, a szolgálati pragmatikát, a jegyzői nyugdíj rendezését, az adó reformját a községek terhen való könnyítést hangsúlyozták. Tisza gróf a javaslatokat helyeselte, de ő a közigazgatás végleges rendezésekor akarja e kérdéseket megoldani; a községek terhen azonban már most akar könnyíteni. A törvényjavaslat tárgyalását a mai ülésen elnyújtották, mire ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

A közös kormánytanácson történt megállapodáshoz képest a delegációt királyi kéziratral holnapra hívják össze, vasárnap pedig a király fogadja az osztrák és magyar delegátusokat. Az ideai delegáció kimagasló pontja Goluchowsky

van kilátásunk... Kell hozzánk jönnie szeptemberben, hogy megízlelhessen édes, zamatos gyümölcsöt. A sévresi hegyvidék jó levegője meggyógyítja Önt kedves kisasszonyom!...

Ismét megrázta a fejét és hátradőlt a párnára, — a társalgás kifárasztotta és megtörte. Midőn a műkertész és neje távozott, behunyta szemét és viszsza gondolt az almafára, amely ott virul a virágos kertnek pázsitos fásorában.

Az almafa — az bizonyára jól érzi magát. A fa nedvének — életerejének — dus keringése hatalmasan felfelé tör gyökerének legvékonyabb szálaival ágainak legvégső pontjáiig. Mostan bizonyára túntetőleg mutogatja lombzatát és gyümölcsét — a napnak. Nem törődve sem esővel, sem viharral, elbirja a hűvös éjszakát, valamint a déli órák tikkasztó melegét — ő pedig a művész, fogva van egy betegszobában, körülvéve Párizs városának legutódabb orvosaitól, napról-napra fogy és érzi, hogy nem éri meg az őst. Oh! emberi nyomor! Fiatal volt és gazdag, imádták, nem mindennapi tehetséggel megáldva, mennyire szeretett volna még dolgozni és hány — szebbnél-szebb — terv fogamzott meg lelkében!

Október végén, amidőn a sévresi hegyvidéken az első dértől meglepett fehér kertben, a hatalmas almafa megsárgult, utolsó leveleivel még oltalmat nyújtva néhány vörösbogyóknak, — a műkertész családja egy fekete szegélyű levelet kapott és abból megtudták, hogy Mariska jobblétre szenderült. A méhkasoktól körülvevett házikónak két derék embere, a műkertész és neje, őszintén sirt, hogy meghalt ez a szép fiatal leány, aki egy hónapon át nemtője volt a kis kertnek, örömet és boldogságot árasztva maga körül...

Fájdalom! A nagyvárosok tolongó sürgés-forgásában, egy ember, ha meghal, nem okoz nagyobb zajt, mint egy száraz falevél, amely lehull. Az első napok fájdalmas behatása után, ez a párizsi közön-

gróf külügyminiszter expozéja lesz, a melyben beszámol balkáni akciónkról és részletes tájékoztatást nyújt a külföldhöz való viszonyokról. Érdeklődésre számíthat, még pedig nem csekély mértékben, Pittreich közös hadügyminiszter is, aki ama reformoknak az eredményéről számol be, amelynek a szabadelvűpárt kilenczes bizottságának programja képezte az alapját. Az osztrák delegáció tagjai ma érkeztek Budapestre.

*

Annak révén, hogy Apponyi Albert gróf a képviselőház bizottságaiban viselt több bizottsági tagságokról leköszönt, hire terjedt, hogy Apponyi Albert gróf, a volt nemzeti párt vezére visszavonul a politikai szerepléstől. A hirt mindenki természetesen találta azok után, melyek Apponyit legutóbbi szereplései alkalmával érték, a melylyel a saját párthíveinek elégedetlenségét is maga ellen zúdította.

Apponyi azonban nem vonul vissza. Ő maga jelenti ezt ki, a választóihoz intézett levélben.

Apponyi tehát nem vonul vissza. Még egyszer megfujja a régóta pihentetett jászberényi kürtöt, melynek riadójára valjon feltámadnak-e az emberek!?

A cselédekről.

Sz.-udvarhely, május 13.

A mostani sztrájk-epidémiával kapcsolatosan hallani egy-egy megjegyzést, hogy maholnap majd a cselédek is sztrájkolni fognak. S bármily lehetetlen is ez, abszolút szervezkedés hiányukat tekintve, annyira tagadhatlan viszont, hogy az intelligensebb cselédek ugyancsak gondolkodóba ejti ez az általános revoltálás és gondolkozva saját helyzetükről, derengeni kezd egyvelejükben annak a lehetősége, hogy ezen segíteni is lehetne.

Egymás között s a munkás-ismerőseikkel csakis erről beszélnek s az ujságot a reggeli kávénál — ha gondosan újra összehajtogatva is — de már kissé használtan kapja az ember. Az egykrajczáros ujságok se tévesztik el hatásukat s a mindjobban terjedő szocialista elvek mellett eljuthatunk még oda is, hogy a cselédek is több bért és több szabadságot kívánnak majd maguknak.

S ha pártatlanul gondolkozunk a kérdés felől, bizony éppen annyi érv szól esetleges kívánalmaik jogosultsága mellett, mint ellene.

Igaz ugyan, hogy a családfő, aki cselédet tart, nyakába veszi azt a gondot, hogy a családja éhségének csillapítása mellett a cselédnek szükségleteit is ellátja s ez által anyagi gondoktól ment életet biztosít neki. Ez pedig nagy dolog szegény embernek.

Visszont tagadhatatlan, hogy a cselédek ma még nálunk túlságosan igénybe vannak véve, ha azért

ség, aki csodálta, ünnepelte és tömjénezte a fiatal művésznőt, — ismét visszatért rendes foglalkozásához, vagy szórakozásához. Csak három, gyászba öltözött asszony sirt a villiersi utcában lévő palotában. Április havának egyik délutáni napján némán ültek a halottra emlékeztető ereklyékkel díszített szalonban, amikor egyszerre megszólalt a csengettyű és a szolga bevezette a sévresi műkertészt és feleségét.

Ünnepi ruhában jelentek meg; a férfi szorítva vasárnapi felöltönyébe, ügyetlenül forgatta két kezével a kalapját, az asszony pedig magára öltötte menyasszonyi kendőjét, mely alá egy vaskos csomagot rejtegetett.

— Engedelmet kérünk tisztelt hölgyeim, mondá a műkertész, hogy alkalmatlankodunk. — Nem akarunk, hogy elműljék ez az időszak, anélkül, hogy ne mondjuk meg őröknek, hányszor emlegetjük a szegény kisasszonyt, különösen a tavasznap ezen napján... Én és feleségem, elhatároztuk, hogy egy emléket fogunk hozni Önöknek a boldogultról...

És ebben a pillanatban a műkertész neje felémelte kendőjét és ez alul kivett — egy nyaláb virágzó ágat. — Ezek, mondá folytatólag a műkertész, az almafa legelső virágai, amelyet szegény Mariska lefestett és mi ezeket Önöknek elhoztuk... Ezek a virágzó ágak jobban fogják tolmácsolni, mint mi ketten a szegény kisasszony iránti érzelmünket... És ha Önök tisztelt hölgyeim megengedik, akkor eljövünk minden évben és mindaddig, amíg csak virágot és gyümölcsöt hoz — Mariskának almafája.

Oh! Az egyszerű emberek jószívűsége... Többet ér az, mint a költők összes ékesszólása, mint a világ minden kincse... A műkertész és neje beváltotta ígéretét; és ezeknek köszönhető, hogy Mariskának arcképét mindig fehér virágok vagy érett almák díszítik: egyszerű és őszinte adománya az öreg almafának — a fiatal halott részére.

nincs is egészen igazuk azoknak, a kik a cseléd-tartást modern rabszolgatartásnak minősítik. Valami azonban van a dologban, ezt még a cseléd-reform ellenharcosainak is be kell ismerniök. Mert nézzük csak egy ilyen cseléd pályafutását, a mint a ranglétrán emelkedik mind magasabbra.

A leány, a kit szülei a sok közül a cseléd-rögös pályájára szántak, mint gyermekleány kezdi meg pályafutását. Gondozza a gyereket, türi rosszaságait és czipeli a család örömeire oly súlyos csemetét mindennap a levegőre. Neki magának eláll a lélegzete ettől a terhes mulatságtól. De mulik az idő s a gyermekleány avansziroz konyhaleánnyá. Ez már előbbkelő foglalkozás, de nem sokkal kellemesebb. A gyermek szeszélyei helyett türnie kell az egész személyzet basáskodását. Mert a hogy Barrie mondja, az egyenlőségben: A szalóban lehet rangegyenlőség, de a konyhában soha.

Ezután következik a cseléd virágkora. A szerelem. A serdülő leánynak udvarlója akad s ez aztán uri módhoz segíti. Dajka lesz belőle. Kap sört, külön kosztot és ő a főszemély a házban. De ez a paradicsomi állapot nem sokáig tart s következik a szobaleány korszaka. Ez gyakran váltakozik az előbbivel. Majd ha szerencséje akad, megtanul főzni s a mindenes kálváriáján át szakácsnővé lesz s ezzel elérte pályája delelő pontját. Ő a konyha feje s neki még morognia is szabad. Ha megvénül, dadává lesz. Ez meglehetősen száraz foglalkozás, de kényelmes, a menyiben csak a nagyobb gyermekekkel foglalkozhatik s azokat sétálni viszi. S hogy egy szomorú akkorddal fejezzem be életleírását, a vége a cselédnek rendszeren a kórház. A családi életnek hiányát ilyenkor kell, hogy a legjobban érezze.

Ezt az egyedülvalóságot akadályozza meg részben talán az a külföldi szokás, hogy a cselédek nem laknak a gazda házában s ha készen vannak dolgukkal, elmehetnek. Ha pedig ez a szokás idővel nálunk is meghonosulna s a cseléd elmentne, mint a hogy elmegy a mosóné, a takarítóné, vagy akár a szabóné, az sem oly ijesztő dolog, mint a hogy a háziasszonyok hiszik. Mert a míg eljutunk oda, hogy cselédeink jogosan követelhető több szabadságot fognak kívánni, addig sokkal intelligensebbek, szellemileg fejlettebbek lesznek, mint a milyenek külföldi testvéreik.

Ha ez bekövetkeznék, szentül hiszem, hogy háziasszonyainkuk nemhogy nehezebb, de sőt könnyebb dolguk lesz. Először is régi dolog, hogy intelligens ember a legkönnyebb s legdurvább munkát is sokkal ügyesebben végzi, több áttekintése, jobb beosztása van. Okos emberrel sokkal könnyebb boldogulni, mint butával. Azután pedig éppen abból az okból, mert a cseléd tudja, hogy ha készen van, elmeht. sokkal inkább fog iparkodni, hogy elkészüljön. Hiszen érdekes, ha a szakácsnőnek vasárnapi „kimenő“-je van, milyen gyorsan van készen ebéd utáni dolgával.

Nem fog hosszú diskurzusokba bocsátkozni szomszéd társnőivel, vagy a mézszárossal, aki a húst hozza, nem fog hamar elszaladni valamerre, ha az asszony kiteszi a lábát hazulról; mert hiszen tudja, hogy ugy is elmehet, ha teendőjét elvégezte.

Egyben remélhető, hogy az olyan intelligens, kötelességtudó cseléd, a ki tudja, hogy gazdája őt fizetni köteles egy bizonyos munkáért, nem fog anynyi felügyeletre, utánjárásra szorulni, mint a mostani, átlag mégis csak egészen műveletlen cselédhad, a mely tudatában annak, hogy egész napja ugy is oda van kötve a házhoz, örül, ha egy lépést megtakaríthat magának.

Mivel inkább terjed az a szokás, hogy az asszony is foglalkozik a háztartáson kívül egyébvel is, annál inkább van szükség az olyan cselédekre, a kik maguktól, nógatás nélkül is eleget tudnak tenni kötelességüknek. S ez mind meglesz idővel. A művelődés fentről lefelé terjed. A mennyivel az asszony lesz a mostani szellemi nívónál magasabban, annyival fog emelkedni a szintén asszony — a cseléd is.

Tudom, hogy vannak sokan, akik nagyon ellenéznek a nem benlakó cselédeknek s azt is mondanák, hogy az erkölcs még sokkal alább szállana, ha a cselédeknek annyi szabad idejük volna. Nos, én ezt egyáltalában nem hiszem. Egyrészt, mert már ma is szinte minden fővárosi cseléd éli világát, másrészt pedig még inkább előnyös volna reájuk nézve, hogy főképen a velük egy társadalmi nivóju emberekkel lennének szorosabb barátságban, a mi inkább házasságra vezet, míg a mostani állapot szerint ki vannak szolgáltatva a velük egy fedél alatt lakó uraknak és ifiuraknak.

Ez az ideális cselédreform azonban nem igen fog még nálunk bekövetkezni. Igyekezünk kell tehát addig is a jelen körülmények között kissé megkönnyíteni cselédeink helyzetét, legalább is több szabadságot kell, hogy adjunk nekik. Ezt önző szempontokból is tehetjük, mert biztos, hogy akkor ők is kötelességtudóbbak lesznek, ha látják, hogy nekünk is van belátásunk.

Nem tudom azonban elismerni azokat a rekrutációkat, a melyekkel az asszonyok ellen fordulnak, hogy nem eléggé barátságosak cselédekkel szemben, nem vesznek részt bajukban, nem kérdezik apróbb vagy nagyobb családi kellemetlenségeiket, szóval, hogy nem kezelik eléggé egyrangú ember módjára őket.

Kérem, ez lehetetlen! Zur Liebe kann man nicht zwingen! Én beismerhetem, hogy valaki ügyes, szorgalmas ember s mégsem tudok vele barátkozni, mert vagy nem hozzám való, vagy pedig mert egyáltalában csak kevés emberrel barátkozom s kevés dolog iránt érdeklődöm. Azt is mondják, hogy az asszonyoknak nevelni kellene fiatal cselédjeiket s fejleszteni bennök jó és elnéző bánásmóddal a jó tulajdonságokat.

De hát elfelejtik az illetők, hogy ilyen kitűnő nemcsak asszony, de ember is kevés van a világon. Először is nagyon kevés a született paedagogus, a legtöbbben a saját gyermeküket se tudják nevelni, azután meg kérem, mindenki egy csomó hibával van maga is felfegyverkezve. Már most egyáltalában nem képzelhető el, hogy a cselédekkel szemben emberbaráti szempontból megváltozzanak a háziasszonyok.

Nem; ez lehetetlen! Lehetséges csak az, hogy a munkaadó, — a háziasszony — mint a munkás — a cseléd — magasabb szociális érzékkel tudja pontosan, hogy mit kívánhat a másiktól. Ez pedig csakis az értelmi haladással jár (bocsánat kedves háziasszony-kollektám!) mindkét részről.

Legelső fontosságú dolog volna azonban, hogy a cselédek öregségéről, munkaképtelenségéről gondoskodjanak az asszonyok. Az állam nem teszi ezt, mert az állam seegény és épp oly kevés gondoskodhatik muokásairól, napszámásairól.

De mint a hogy Németországban és Bécsben is már számtalanszor fölvetették azt az ideát, hogy minden asszony fizessen egy bizonyos összeget, egy koronát havonként minden egyes cselédje után, mint a hogy fizet Caritasba, nehogy neki magának igen sokba kerüljön az esetleges betegápolás, úgy kellene ezt megtenni az öreg korra való ellátás fejében.

De hátha lehetséges volna ezt társadalmi uton megcsinálni. Csak úgy lehetne, ha vagy kényszerhelyzetbe hoznák a háziasszonyokat, vagy ha ezek egy világos pillanatukban önként összeállnának a humanizmus nevében.

De vajon vannak-e ilyen világos pillanatok? S ha igen, úgy valószínű, hogy e szikraszerű világosságot mihamar sötétség váltja fel, a minthogy én is jelen munkámat befejezvé, csöngetek s az alázatosan megjelenő cselédre rabszolgatartó módjára szólok: — „Mari, hozza be azonnal a kávémat!“

Monche.

Ujdonságok.

Székekyudvarhely, május 15.

Személyi hír. *Ternowszky* Béla marosvásárhelyi kir. táblai elnök, *Dr. Simó* Balázs elnöki titkár kíséretében, a helyi kir. törvényszék megvizsgálása céljából f. hó 8-ikán városunkba érkezett. *Ternowszky*, ki a vizsgálat eredményeképpen teljes elismerését fejezte ki *Bodolla* kir. törvényszéki elnöknek, a mai nap folyamán utazik el.

Áthelyezés. *Cseresznyés* Emil kir. csendőrfőhadnagyot a szolgálat érdekében Brassóba helyezték át, s az így megüresedett parancsnoki állást *Forgách* csendőrfőhadnaggyal töltötték be. *Cseresznyés* Emil és nejeben városunk társasága igen rokonszenves tagját veszítette.

Eljegyzés. *Herczeg* Albert tanárjelölt eljegyezte *Simon* Katicza kisasszonyt Fogarasról.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Császár* Géza erzsébetvárosi törvényszéki irodatisztet a helyi törvényszékhez irodaigazgatóvá nevezte ki.

Jókai Mór halála. Jókai Mór, a nagy mesemondó elföldeltetett. A lapok már napirendre tértek halála fölött, néha még alig van az országban olyan ember, aki mély megindulással ne gondolna a magyar széplitteratura halottjára. Jókai megtört agastyán volt, kinek teste nem tudott megbirkózni a tavaszi légnak erejével, s lelke fölszállt a magasba, árván hagyva

e nemzetet. Páratlan szép pompával temették el Jókai Mór. De csak a testet. Más sir előtt állván, így sóhajtott: „pihenjél békével.“ De te ne pihenj, távozott nagy szellem. Ne pihenj, ne hagyj el e szegény nemzetet, mely eszményeinek iszákját már ma is üresen rázogatója. Szállj le megint közénk megújult erővel, ifjult formában; nagyjainkat tisztelni, multunkon merengeni, egymást megszeretni óh taníts tovább. Kéredz le az égből, hisz azt sem szeretheted jobban, mint a magyart s szállj le csecsemőnek, mosolyó babaként. Jer hamar, míg tudunk magyarul beszélni, hogy téged is megtanithassunk. Te meg aztán mesélj. Fényes mennyszágból hozz le egy szép álmot s meséld el azt nekünk édes szavu költők, hogy: reményleni tudjunk... Jókai temetésén városunkat *Szakáts* Zoltán polgármester, míg a vármegyét *Dr. Török* Albert ny. főispán és *Ugron* János képviselő képviselték.

A rom. kath. főgimnáziumban a folyó tanévvégi nyilvános vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Junius 9, 10 és 11-én szóbeli *érettségi vizsgálat*, 11-ikén a magán vizsgálat írásbeli része. 13-án a magánvizsgálatok szóbeli része. 14-én délután 3 órától a *turnából az egész ifjuságnak*. 16-án: I, II, III; 17-én: IV, V, VI, VII; 18-án: I, II, III; 20-án: IV, V, IV; 21-én: VII, I, II; 22-én: III, IV, V; 23-án: VI, VII; 24-én: II, III, IV; 25-én: V, VI, VII; 29-én reggel 8 órakor hálaadó isteni tisztelet és évszázó ünnepély.

Konfirmáció ünnepély. Áldozó csütörtök a legtöbb ref. egyházban a konfirmáció napja. A helyi ev. ref. egyházban is e napon tartatott meg a konfirmáció. Ez alkalommal: 37 fiu és 30 leány részesült első ízben az urvacsora szekramentumában. Minden konfirmált növendék kapott egy „Emléklapot“, egy kis bibliát és *Vajda* Ferencz ref. papnak az „Üdvösség útja“ kis füzetét.

Áldozó csütörtök Szép, derült éggel, ragyogó napfényvel érkezett meg a katolikus egyház egyik legszebb, legpoétikusabb ünnepe, áldozó csütörtök. Százával siettek az ünneplő emberek a templomokba. A katolikusok nagy templomába apró fehérruhába öltözött leánykákat és ünneplő öltönyű fiukat illette meg az első hely mindenekelőtt. Régi, évszázadokra visszanyúló egyházi szokások szerint ugyanis ezen a napon van az első szent áldozás. A felserdült, gondolkodó gyermek áldozó csütörtökön veszi először magához a lelki megtisztulás után az urnak szent testét. A katolikus szertartásnak annyi misztikus fényével megy végbe az első áldozás kiszolgáltatása, hogy nincsen rideg kebel, amely a szent zsolozsmák zengése alatt meg ne induljon. És a gyermek nem felejt el az első áldozást soha sem. S ha majd sorscsapások gyöttrik, ha nehéz órák következnek reá, eszébe jut neki a dallam amit az első áldozás szent napján tanult meg az orgona akkordjai közt, száz és száz ajakról elhangozva: „Ember ne csüggedj...“

Egy hó közigazgatása. Udvarhelymegye közigazgatási bizottsága 11-én tartotta folyó havi ülését *Hollaki* főispán elnöke mellett. A tárgysorozat első pontjaként kivételesen *Sziklai* tanfelügyelő tette meg jelentését. A tárgyalás alatt álló hó folyamán 14 iskolát 24 osztállyal látogatott meg. Megemlékezett azon örvendetes körülményről, hogy a miniszter a bethfalvi felekezeti iskolát államosította, amelyről mi másik helyen szintén megemlékezünk. Hosszasabban foglalkoztatta a bizottságot Vas András városfalvi baptista ügye, ki unitárius leánykájának a templomba járást megtiltotta és a melynek az illető lelkész orvoslását kéri. A bizottság az ügyet, miután abban ítélkezni nem illetékes, az espereshez átteni határozta. — *Dr. Damokos* Andor alispán jelentéséből kitűnt, hogy a tárgyalás alatt álló hó folyamán 903 érkezett iktatóra, melyből 158 nem nyert elintéztést. Egy évre érvényes utlevelet 91 drbot adtak ki. Kiterjeszkedett jelentésében a lefolyt sorozásra és a törvényhatósági közgyűlésre. — *Barabás* András árvaszéki elnök jelenti, hogy iktatóra 1049 drb. érkezett, amelyből 894 drbot láttak el. — *Dr. Lengyel* József megyei főorvos jelentéséből kitűnt, hogy a közegészségügyi állapot a megelőző hóhoz viszonyítva kedvezőtlen volt, minek oka a hevenyfertőző betegségek tömeges fellépésében keresendő. A szt.-egyh.-oláhfalvi körorvosi állást *Rosenbanm* Pál szigorló orvossal töltötték be. A megyei közkórházban 205 beteg részesült ápolásban, kik közül a hó végével visszamaradt 66 férfi, 42 nő. — *Molnár* Lajos pü. igazgató jelentése szerint egyenes adóban ápril hó folyamán befolyt 56998 kor., hadmentességi díjban 522 kor., bélyeg díj és jogilletékben 10129 kor., fogyasztási és italadóban 50923 kor., dohány jövedék-

ben 35596 kor. — *Diemár* Károly kir. ügyész jelenti, hogy a kir. törvényszék és a két járásbíró fogházában 3 vizsgálat és 82 elítélt fogoly volt letartóztatva. — *Diószeghy* Samu kir. főmérnök jelentéséből kitűnt, hogy úgy az állami, mint a törvényhatósági utak jók voltak. A közutak fenntartására szükséges anyagok árlejtése kedvező eredménnyel tartatott meg. A vargyasi új ut beburkolása, még a mult hóban e helyen történt felszólalás előtt egy hóval korábban kezdetét vette, azonban munkás hiány folytán, csak most nyert befejezést, a mely munkálat 2400 korrall terhelte meg az utalapot. A miniszter megengedte, hogy a bethlenfalvi utszakasz hengerelese még a fűrdőszezon előtt megtörténjék, azonban annak keresztülvittele a kavics szállításért kétséges; azonban ha ez a kitűzött időre nem lesz szállítható, úgy a hivatal főnöke saját hatásköréből kifolyólag azt az öszre halasztja el. — *Zonda* József állatorvos jelentése szerint az állategészségügyi állapot kedvezőtlen volt. Erkeken takonykór következtében ujabban 44 lovat irtottak ki, míg 417-et beoltottak. Sertésvesz három községben lépett fel. A kereszfuri állatorvosi állás betöltetett. A gazdasági előadó jelentését *Ádám* Albert tb. főjegyző olvasta fel. A száraz időjárás folytán gyenge széna termésre van kilátás. A tárgysorozat 44 pontból állott, melynek tulajomó részét adóügyi felebbezések képezték.

Az udvarhelyi Sövidék a kormányánál. Az udvarhelyvármegyei Sövidékről tegnap délelőtt küldöttség tisztelegget *Tisza* István gróf miniszterelnök belügyminiszternél, *Tallán* Béla földmívelésügyi, *Hieronym* Károly kereskedelemügyi és *Berzeviczy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél. Parajd és Sóvárad közé helyi érdekű vasutat, Parajdra szolgabírói különítményt, polgári iskolát és az egész vidék gazdasági érdekeinek istápolását kérve. A miniszterek biztosították a deputációt jóindulatukról, támogatásukról. A küldöttséget *Ugron* János és *László* Mihály országgyűlési képviselők vezették.

Tanítóink közgyűlése. Az „Udvarhelymegyei Tanítóegylet“ folyó hó 11-én d. e. 9 órakor a vármegyeház dísztermében tartotta meg XXIX-ik évi rendes közgyűlését, *Szász* Ferencz alelnök vezetésével. A gyűlés lefolyásáról a következő tudósítás számol be: Elnök meleg szavakkal emlékezik meg megnyitójában *Ujváry* Mihály távozó és lemondását bejelentett elnök érdemeiről, elbucszatja az egylet rokonszenves alelnökét, elhunyt *Lázár* Józsefet, továbbá a nemzet és a magyar tanítótság nagy halotjáról, a legelső tanítóról *Jókai* Mórról emlékezik meg, majd a tárczájától megvált *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatási miniszter érdemeit méltatja; üdvözölve új állásában utódját *Berzeviczy* Albertot. Végül az összeülendő VI-ik egyetemes gyűlés napirendjét méltatva, meleg szeretettel üdvözli a nagyszámmal megjelent egyleti tagokat és az ülést megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére *Gyerkes* Mihály főtitkár kéri fel. Javaslatára kiküldetett a jegyzőkönyv hitelesítő és pénztárvizsgáló bizottság *Blájer* Balázs, *Jakab* József, *Péter* Gergely, illetve *Szász* Elek, *Darkó* Lajos és *Nagy* Ferencz személyében. A napirend következő pontja értelmében *Gyerkes* Mihály titkár számolt be terjedelmes jelentésében az egylet 1903/4. évi működéséről, melynek tudomásulvétele után elfogadta a közgyűlés a titkári jelentéssel kapcsolatban tett előterjesztéseit a választmányának és pedig a lexikon ára 90 kor.-nak a leírását; a *Balog* Istvánnak pedig néhai férje *Balog* István nevére tett 368 kor. 16 fill. összegből álló alapítvány adományozásért a közgyűlés köszönetét fejezte ki, ugyszintén *Ujváry* Mihály távozó alelnöknek is jegyzőkönyvileg mond köszönetet az egylet vezetése körül kifejtett munkásságáért. A titkári jelentésben foglalt választmányi javaslatok letárgyalása után a tanítói fizetések rendezéséről és a nyugdíjtörvény módosításáról *Gyerkes* Mihály értekezett és javasolta, hogy a tanítói képesítések színvonala emeltessek, a tanítók szolgálata tekintet nélkül az iskola jellegére, a fizetés megállapításánál vételesség egyformának és kinek-kinek a szolgálati évek alapján állapítsák meg a fizetése állami, községi és felekezeti tanítónak egyformán. A tanítók kezdő fizetése ne legyen kevesebb, mint az érettségi vizsgás tisztviselők fizetése és öt évenként lépjen elő, először 400 kor. pótlékkal, azután négyszer 200—200 kor. fizetésjavítással. A szolgálati idő az állami tisztviselők és tanárok nyugdíj ellátásáról szól, törvény revíziójánál vételesség irányadóul. *Szász* Ferencz hozzászóló javaslatára azonban a közgyűlés, a maradiság állásponjtára helyezkedve, a *Szell* Kálmán idejében tervezett fizetésrendezést véve alapul, a községi és felekezeti tanítók fizetését 500 friban s esetleges államosítás után öt évi állami tanítói szolgálat elteltével pedig 700 friban kéri megállapítani, nem szólva természetesen a most szolgálatban levő állami tanítókról, a kiknek fizetésrendezése így mindenestre kedvezőbb lehet; hisszük azonban, hogy az ország tanítótsága 9/10 részének más, az egységes alapon való fizetés rendezés lesz a megnyilatkozandó óhajta, javaslata. Közben a megüresedett állások szavazás útján betöltöttek; megválasztott elnöknek *Szász* Ferencz

alelnök, alelnököknek pedig *Kriszta Sándor* és *Péter Gergely*. Új elnök a megnyilatkozott bizalmat megköszönve, a gyűlést folytatálagosan megnyitja és a napirend következő pontja értelmében „*A népoktatási törvény reviziójáról, kapcsolatban a szolgálati viszony szabályozásával*,” című tételről *Péter János* terjesztette elő terjedelmes és részletes határozati javaslatát, melyet a közgyűlés *Veres Ferencz* hozzászóló ajánlatára magáévá is tett és egyhangulag elfogadott. Folytatálagosan „*A népnevelési egyesületek szervezéséről*” *Kozma Miklós* terjesztett elő megokolt javaslatot; *Hetszer Kálmán* hozzászóló véleménye, valamint több hozzászóló kifejtett nézete után ezen új javaslat megvalósítását azonban egyelőre leveszi a gyűlés napirendjéről, a míg az imént megalkotott ifjúsági egyesületek életképességéről határozott véleményt nem alkotnak magának a tanítószágnak. A távollevő pénztárak jelentését *Szász Elek* olvasta fel, mely szerint az egyesület pénztárába 1903. decz. 31-én bevétel volt 8233, kiadás 3365 k., pénzkészlet 4868 k. A pénztárvizsgáló bizottság a számadásokat helyesnek találva, javaslatára *Balog Róza* pénztárnak a közgyűlés a szokásos felmentvényt megadta, ugyancsak elfogadta pénztárak kezelésével használatba veendő nyomtatvány mintákról szóló javaslatot is. A pályamunkák bíráló bizottságának jelentése alapján a kitűzött 50 kor. díjat *Botos Imre* sz.-kereszturi tan képző iskolájának tanító nyerte el érdemes dolgozatával, ismertetvén és megbírálván a jelenleg használatban levő irvaolvasási módszereket. A IV. ik egyetemes gyűlés tagjává való belépésre buzdítás után *Száva Mihály* indítványára őszinte ragaszkodásának és mély sajnálatának adott a gyűlés kifejezést azon hír hallatára, hogy *Sziklay P. Gyula* vármegyénk kir. tanfelügyelője más vármegyébe lenne áthelyezve; ezen kifejezett és meleg szeretettől sugalt bizalmi nyilatkozatot a közgyűlés az illetékes miniszteriumnak is megküldeni határozta. A nagy-küküllőmegyei Tanító-egylet f. hó 14-én tartandó közgyűlésére és ezzel kapcsolatosan a *Benedek Mihály* 25 éves jubileumi ünnepévére, a tanítóegylet képviselőjében *Szász Ferencz* és *Gyerkés Mihály* küldettek ki. Az egylet tagjai sorába felvették *Fejes Áron*, *Spaller József* és *Szentannai Sámuel* tanárok. A közgyűlés végeztével a vármegye minden pontjára ismét elszéledtek derék tanítóink, hogy folytassák tovább nehéz és sok megpróbáltatást szülő nemes hivatásukat szép, népnevelői munkájukat. (Gy.)

Építsünk Székelyudvarhelyen templomot! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előjárósága a következő kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtázza: *Ferencz József* püspök úr utján *Deréki Gyuláné*, *Br. Györfi Róza* Megyaszórol 80 kor. *Gál Józsefné* és *Béres Mihályné* gyűtése folytán adakoztak *Recegyéden*: *Gál Józsefné*, *Kiss Andrásné*, *Béres Mihályné*, *Orbán Sándorné*, *ö. v. Török Ferenczné* id. *Bombér Józsefné*, *Dáné Jánosné*, *K. Béres Andrásné* 1—1 kor. *Dáné Györgyné*, *ifj. Orbán Mihályné*, *Bombér Andrásné*, *ifj. Béres Miklósné*, *ifj. Fekete Józsefné*, id. *Béres Ferenczné* 80—80 fill. *Orbán Ferenczné*, *Máté Jánosné*, *Szász Ferenczné*, *Kovács Sándorné*, *Török Istvánné*, *Gábor Sándorné* 60—60 fill. *ifj. Bombér Miklósné*, *Bombér Jánosné* ifj. *Ráduly Jánosné*, *Csala Istvánné*, *Szabó Ferenczné*, id. *Máté Ekné*, *Bombér Sándorné*, *Márton Istvánné*, *Lakatos Józsefné* 40—40 fill. *Láng Sándorné*, *Fodor Mihályné* 30—30 fill. *legifj. Bombér Józsefné* 28 fill. *Máté Jánosné* id. *Fekete Józsefné* 24—24 fill. id. *Bombér Miklósné*, *ö. v. Bombér Andrásné* k. *Bombér Józsefné*, *ö. v. Mezei Józsefné*, id. *Béres Miklósné*, *Tóth Mihályné*, *Ipó Lajosné*, *Péres Andrásné*, *Máté Ferenczné*, *Szász Istvánné*, *Fekete Ferenczné*, *Balási Dánielné*, *Bombér Péterné*, *Nagy Istvánné* id. *Kerekes Mihályné*, *Szűcs Ferenczné* 20—20 fill. *Beke Ferenczné* 18 fill. *ifj. Péres Ferenczné* 12 fill. *Szűcs Sándorné* ifj. *Béres Andrásné*, *ö. v. Szolga Miklósné*, *ö. v. Béla Jánosné*, *Veres Mihályné*, *Máté Zsigáné* *ö. v. Fekete Mihályné*, *Dáné Mihályné*, *ö. v. Gábor Jánosné* 10—10 fill. *Együtt* 26 kor. 22 fill. Az I—XXIX. közlemény összege 6297 kor. 17 fill. E közlemény összege 106 kor. 22 fill. Összesen 640³ korona 39 fillér. *Nagy Lőrincz* és *Kis János* gyűjtése folytán adakoztak: *Papp Antal*, *N. N. Tamás Andráss* 40—40 fill. id. *Ferenczi Pál*, *László János* 30—30 fill. *Gábor György* 24 fill. *Olasz Péter*, *Borbély Ferencz*, *Szűcs Gyula*, *N. N. Ádám Ferencz*, *Nagy Andráss*, *N. N. Szabó Ferencz*, *Benedek Ferencz*, *Benedek Máté*, *Boros Domokos*, *Szűcs Elvira*, *Horváth József*, *Bálint S. Ferencz* 20—20 fill. *Simon Antal*, *Sebők Márton*, *Boros Károly*, *K. B. Lefkovicz*, *ifj. Miklós Andráss*, *Bozó Ignác* 10—10 fill. *Bezugy* gabona árából 18 kor. 24 fill. *Együtt* 23 kor. 68 fill. *dr. Toth György* 297 sz. gy. ivén: *dr. Kőrössi Bertalan*, *dr. Tóth György*, *Balogh Jenő*, *Feschler Vincze* 2—2 kor. *Botor János* 1 kor. 20 fill. *D. sbordes Ernő*, *Rimaszombati Géza*, *Létay Gyula*, *Haupt Oszkár*, *Marszelek Béla*, olvashatatlan. *Kuka József*, *Santer János*, *Beviczky Gyula*, *Jókai Lajos*, *Ábrahám Andráss*, *Molnár Albert* *dr. Hajnal Géza*, *Tergonits Ede* 1—1 kor. *Együtt* 23 kor. 20 fill. *Gönczy Lajos* 24 sz. gy. ivén: *Gönczy Lajos* 3 kor. *Solymossy Endre*, *Fejes Áron*, *Félegyházi Antal* 2—2 kor. *Szabó Andráss*, *Kovács Dániel*, *Fazakas József*, *Varga Dezső*, *Nagy Elemér*, *Kónya Kálmán*, *Ilyés István*, *Szabó Árpád* 1—1 kor. *Együtt* 17 kor. Az I—XL. közlemény összege 6403 kor. 39 fill. E közlemény összege 63 kor. 88 fill. Összesen 6467 korona 27 fillér.

Fagyos szentek. Május közepe felé, amikor a fagyos szentek nevenapjai elérkeznek, régi idők óta aggódik a magyar. Ilyenkor szokott ugyanis eldölni, hogy a fagy elveszi-e, vagy meghagyja a termést? Mert később leszámítva az egy Orbánt, a fagy veszedelme nem fenyegetőzik, s a gazdák nyugalma helyre áll. Az idén különösen nehezen várták a három fagyos szent békés elvonulását, mert ezuttal sokkal több forog a koczán, mint bármikor. A harmad évi gyenge termés, igen megnehezítette az életet mindenfelé. Föltétlenül jó esztendőre van szükség, és milliók reménye függ az időjárásról. A jelek arra mutatnak, hogy a fagyos szentek becsületes magaviselete esetén hatalmas bő aratásra van kilátásunk buzában, gyümölcsben egyaránt, s a gazdák köréből az a hír érkezik, hogy jól áll minden s hogy csűrők

és kamrák meg fognak telni a lapos erszényekkel egyaránt. A fagyos szentek egyébként, a miknek utolsó napja ép má ma van, nem tulságosan ijesztő előjelek után jöttek, mert az eddigi hűvös, majd pedig száraz időjárás a természet kifejlődését pár hétre amugy is visszavette. Ám ha péteken nem tulságos hideg köszöntött is be, az aggodalom azért nagy és indokolt.

Halálozás. *Schäffberger* Gusztáv életének 65-ik, házasság életének 44 ik évében f. hó 13-ikán elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor törtéik meg.

Sorozás. Az udvarhelyi járásban és Székelyudvarhely városban a sorozás a következő sorrendben fog megtartatni: Május 24 ikén: fenyédi, szt.-királyi, szt.-tamási körök és Oroszhegy, Zetelaka községek; 25-én: parajdi, felsősófalvi, pálfalvi, farczádi körök és Korond község; 26-ikán: farkaslaki, vágási, felsőboldogfalvi körök és Bögöz község; 26-ikán délután Székelyudvarhely város.

Az áll. főreáliskolában a VIII. osztály osztályvizsgálata f. hó 13-ikán tartatott meg. A jelentkezett 19 tanuló valamennyie sikerrel állta ki a vizsgálatot. Az írásbeli érettségi vizsgálat 16-án, hétfőn, kezdődik.

Száznegyvenegy új állami iskola. A Tisza-kormányról azt hitték, hogy nem barátja a népiskola államosításának és az állami iskola terjesztésének. Ez a hiedelem a miniszterelnöknek a főrendiházban elmondott programbeszéde alapján kelt. Ugy lát-szik azonban, hogy Tisza grófot félreértették és Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszternek egy most kiadott rendelete egyenesen ráczáfol erre a verzióra. Igaz örömmel látjuk, hogy Berzeviczy csak oly barátja az új állami elemi népiskolák tömeges szervezésének, mint elődje volt. A miniszter az őszre megnyitandó száznegyvenegy új elemi népiskola szervezésére adott ki rendeletet. Száznegyvenegy helyen ver szilárd gyökeret a magyar tanítás; e helyek egy részében ugyan eddig a községi és felekezeti kézben is magyar volt az oktatás, de elégtelen eszközzel rendelkezett és a legtöbb helyen már tarthatatlan volt az állapot. Most háromszázhárom új állami tanító kezdi meg működését a száznegyvenegy új állami iskolában és ez bizonyára sokat jelent. Megemlítjük, hogy 18 községi és 33 felekezeti iskolát államosítottak, a többi új szervezés. Az új állami iskolák között *Udvarhelyvármegye* is szerepel egy iskolával. Ugyanis a *bethfalvi* ref. elemi iskolát, mely többé nem tarthatta volna fenn magát, a miniszter államosítja. Sajnálattal jegyezzük meg, hogy a míg a szomszéd jó módu, vagy nálunknál legalább is jobb módu Marosvásárhely állami elemi iskolát nyer, addig a mi városi községi iskolánkat a miniszter nem vette át, noha annak államosítása nálunk rég köz-szükséglet pótolta volna, mivel az azzal járó terhek nyomasztólag hatnak Székelyudvarhelyre és ennek dacára sincs az iskola ugy ellátva és elhelyezve, hogy a legszerényebb igényeknek is megfeleljen.

Uj-Idők. A vasutasok sztrájkjának történetét adja képekben az Uj-Idők mult heti száma: husz nagy fotografiai fölvétel után készült képben. Ugyancint a hét nagy irodalmi eseményét, a „Bizancz” című drámát is bemutatja eredeti felvételek nyomán. A lapnak szövegrészében található regény Herczeg Ferencztől, költemény Szabolcska Mihálytól, novellát irt Tábori Róbert, kritikai ismertetést Bródy Sándor, társadalmi cikket Szamadó János és Neményi Erzsébet, azonfeül számos érdekes és vonzó apróság. A ki e lap irányával megismerkedni óhajt, annak kívánságára ingyen küld mutatványszámot a kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 10.

A Magyar Könyvtár legújabb sorozata ismét három érdekes munkával gyarapítja ezt a kitűnő vállalatot. A magyar irodalom köréből *Deák Ferencz* korszakalkotó második felirati beszédét közli, melyet bevezetésképp az a remek szónoklat előz meg, mellyel *Beöthy Zsolt* áldozott a haza bölcsse emlékének, Deák születése százados évfordulójának egyetemi ünnepén. A külföldi irodalom köréből *Maeterlinck* szerepel, a nagy belga író, kinek „*Monna Vanna*”-ja világszerte oly óriási sikert aratott s a ki ebben az új darabjában — cime „*Joyelle*” — egyikét adja legmélyebb, legköltőibb alkotásainak. A drámát *Ábrányi Emil* fordította, a nála megszokott tökélyvel. Végül egy két számra terjedő angol elbeszélést ad a sorozat, még pedig a *Sherloch-Holmes* történetek révén nálunk is rendkívüli népszerűsége jutott *Conan Doyle*-tól. Címe: „*As Agra kincse*” A „Magyar Könyvtár” egy-egy számának ára 30 fillér; az eddig megjelent számok teljes jegyzékét szívesen megküldi a kiadóhivatal (a *Lampel R.* — *Wodianer F.* és *Fiai*, Budapest, Andrassy-ut 21.)

Táviratok.

Budapest, május 13.
(Érk. d. u. 4 ó.)

Országgyűlés.

A képviselőház ma rövid ülést tartott, *Perczel Dezső* elnökle mellett.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök jelenti, hogy *Apponyi Albert* gróf négy heti szabadságot kért egészségi okokból és ezért delegációbeli tagságáról is lemond.

A Ház ezt tudomásul véven, áttértek a napirendre.

A községi jegyzői javaslatot harmadszori olvasásban elfogadják, amivel aztán a napirend kimerülve lévén elnök megállapítja a legközelebbi ülés napirendjét, mely szerint a Ház hétfőn tartja legközelebbi ülését, mely csupán formális lesz és arra szolgál, hogy a pénzügyi bizottságok beruházásokról szóló jelentését átvegye.

Érdemes ülés csütörtökön lesz, mikor a beruházási javaslat tárgyalása kerül napirendre.

A delegációból.

A delegáció ma délután ült össze Budapesten. Ezen ülésen be fogják terjesztetni az 1905. évi közös költségvetést, mely értesülésünk szerint 369 millió 147 ezer 883 korona összeg tiszta szükségletet mutat fel a folyó év 368 millió 009 ezer 918 koronájával szemben. A többlet tehát 1 millió 137 ezer 965 korona. A hadügyi kiadásokra 163 millió koronával több szükségeltetik, még pedig tüzérségi és hadfelszerelési anyagra 88 millió korona, hadi tengerészeti rendkívüli kiadásokra pedig 75 millió 176 ezer korona.

Városok szövetsége.

Az ország rendezett tanácsu városainak kiküldöttjei ma délben nagy ülésre jöttek össze Budapest új városháza dísztermében, a melyen az összes városok, s így Székelyudvarhely Szakáts polgármesterrel, képviselve voltak.

A gyűlésen elhatározták, hogy megalakítják a „Magyar városok országos szövetségét”, melynek alapszabályainak kidolgozásával egy tizenöt tagu bizottságot bíztak meg. Továbbá elhatározták, hogy gróf Tisza miniszterelnököt küldöttségileg felkeresik.

Kiadja: *Becsek D.* Fia könyvnyomdája.

Telefon szám: 14.

Egy jó családból való és 4 gimnáziumot végzett fiatal ember kedvező feltételek mellett tanulónak azonnal felvétetik Haab és Heitz fűszerüzletében

Sz. 1159—1904
tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Székelyegyleti első takarékpénztár csődtömege végrehajthatónak *Tibódi László* végrehajtást szenvedő elleni 204 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtás ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. járásbíróság) területén levő a körispataki 220. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt 3662-3667. 3677/a. 3678-3683. hrsz. ingatlanból *Tibódi László* A. 3 tétel alatti illetőségére 8 kor. a 172 sz. tjkvben foglalt 336/2, 537, 538, hrsz. ingatlanra 520 kor. 984/1 104 k, 1892/1 16 k, 2239, 2240 146 k, 2967 34 k, 5058 46 k, 3268, 3277, 52 k, 3418/106 88 k, 3584/1 74 k, 3967 46 k, 4337 14 k, 4628/182 66 k, 4913/2 4 k, 5186/5 30 k, 5451 60 k, 5560 18 k, 6255, 6256 18 k, 6926/1 50 k, 7132/86 72 k, 7132/285 100 k, 7132/479 10 korona ezezzel megállapított kikiáltási árban a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi május hó 30-adi napján d. e. 9 órakor Körispatak község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én, 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság, mint tlkvi hatóság.

Székelykeresztur, 1904. márczius hó 29.

Veress, kir. albiró,

Olcsó pénzt

jelzálogra

a segesvári Jpartakárék
és Előlegezési egylettől

közvetít

SIEGMUND JÓZSEF

börkereskedő Székelyudvarhelyt

Sz. 1510—1904.

vgrh.

Árverési hirdetés kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint tikkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy miután Elekes Péter fia árverési vevő a feltételeknek eleget nem tett bánatpénzének elvesztése mellett azzal, hogy ez újabb árverésen nem árverezhet tovább a végrehajtási törvény 186. § ában irt kötelezettség mellett a kecsét-kisfaludi I. R. 44. sz. tjkben A+ 97. 99, 1013, 1014, 1073, 1074/1, 1114, 1124, 1179, 1380, 1381, 1654/2, 1668, 1701, 1821/1, 1902/1, 1908/1, 1902/2, 1908/2, 2066, 2078, 2136, 2177. 182/1 hrsz. ingatlanokra 3001 korona kikiáltási árban ezennel megállapított árban az árverést elrendelte és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi május hó 26-ik napján d. e. 9 órakor Kecset-Kisfalud község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1904. márcz. hó 29.

Mihály,

kir. törvszéki egyes bíró.

Sz. 277—1904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Alírott bírósági végrehajtó a Sz.-Kereszturi kir. Járásbíróságnak. 1904 V. 153/1 számú kiküldő végzésével az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §.-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy Dr. Václav Ferenc ügyvéd, tömeggondnok által képviselt vagyonbukott Sz.-udvarhelyi Székelyegyleti első takarékpénztár csődtömegének tulajdonát képező 514 drb. egyenkint 100 kor. összesen 51400 korona névértékű szeszes italokkal kereskedő részvénytársasági részvények nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatnak.

Az összes részvények együttesen egy leütéssel adatnak el. A részvények kikiáltási áránál a névérték szolgál, s ha ez meg nem ígértetnek a becsárón alól is el fognak adatni.

A legtöbbet ígérő köteles a vételért készpénzben a csődtömeggondnok kezéhez azonnal lefizetni.

Az árverés megtartására határnapul 1904 évi május 28-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki, Sz.-Kereszturon a Székely börkereskedés irodájában.

Elsőbbségi igény az árverés megkezdésére adható be a kiküldött kezéhez.

Árverési feltételek alírott végrehajtónál megtekinthetők. Sz.-Kereszturon, 1904. évi május 7-én

Szalontai Albert,

kir. bír. végrehajtó.

HONI IPAR

Segesvári szőttes Löw Vilmos ur
gyárából,

Segesvári gyanju és Kamgarn
szövet

Adleff Zimmermann és Társa urak gyárából
nagy választékban, igen olcsó
árban kapható

Adleff Frigyes
cézgnél

SEGESVART.

Vidéki rendelvényeket utánvét mellett pontosan teljesít. 20 kor. vásárláson felül bérmentve küldi.

Minta gyűjteménnyel szívesen
szolgálok.

A Kőbnyai Első Magyar Részvény Sörfőzde főraktára

Ajánlja

a legjobb minőségű kőbányai söröket, u. m. Márcziusi Udvari alá Pilzeni és kétszeres Márcziusi $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ hektoliteres hordókban, ugyszintén naponkiut frissen és tisztán töltött palaczkokban előnyös ár s pontos kiszolgálás mellett

Üzletünkben kapható naponta friss töltésű, jégbe hűtött:
1 palaczk Márcziusi sör 36 fill., 1 palaczk Maláta sör 40 fillér
a hához szállítva.

A palaczkokat darabonként 20 fillér letét mellett kölcsönadjuk. — A n. é. közönség szives megrendeléseit várva, maradunk kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor

Első Magyar Részvény Sörfőzde főraktára.

Kőbányai sör!

A XIV. sorsjátékhoz

Osztálysorsjegyek

Manheim Józsefnél

a magyar kir. dohánygyártószédben kaphatók.

NŐI

kalapokat elegánsan készít és átalakít
Nagy Róza
Vár-utca I. Becek D. Fia könyvnyomda
mellett.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul kedvez főáruháznak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereségnél többet fizettünk nagybecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben

a legnagyobb nyeresémet és pedig:

a **605,000** koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100 000 kor. főny. a 74366. sz. sorsj -re	a 80.000 kor. főny. a 83061. sz. sorsj -re
a 100 000 " " az 52528. " "	a 70.000 " " a 81161. " "
a 100 000 " " a 94780. " "	a 70.000 " " a 5498. " "
a 90.000 " " a 109780. " "	a 60.000 " " a 51613. " "
a 90.000 " " a 83610. " "	a 60.000 " " a 76347. " "
a 90.000 " " a 92787. " "	a 50.000 " " a 4036. " "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresémet.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb sorsjátékában vegyen részt. A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény
jut és összesen egy hatalmas összeget

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeresemény **400.000**,
1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à
80.000, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,
1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,
8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeresemény és jutalom **14.459.000**
korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt - .75 kor. 1.50, $\frac{1}{4}$ frt 1.50 kor. 3. —, $\frac{1}{2}$ frt 3. k. 6.—, $\frac{1}{1}$ frt 6.— k. 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az összeg **előzetes beküldése** ellenében küldjük.
Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti so sjegyekre kérünk

f. é. május hó 17-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

TÖRÖK A. és TSA.

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruháunk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók Váci-körút 4/a. II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa bankháza Budapest.

Kérek részemre _____ I oszt. m kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.
Az összeget _____ korona összegben { postautalványon küldöm } A nem tetsző törlendő.
mellékelem bankjegyekben (bélyegeken)

Pontos cím: